

**Урсу
Дмитро Павлович**

10. 10. 1936 р.

д-р іст. наук,
професор каф. нової та новітньої історії

Контактна інформація:

Тел.: 33-40-85

Державні нагороди та почесні звання:

- премія на Всесоюзному конкурсі наукових праць (1985) за монографію «Современная историография стран Тропической Африки, 1960-1980» (М., 1983).

Основний напрямок наукової діяльності:

- методологія історії
- історіографія
- історія сходознавства
- африканістика

Кандидатська дисертація:

«Соціальна політика Англії 1900-1914 рр.»

Місце захисту:

Пермський університет

Рік захисту:

1969 р.

Докторська дисертація:

«Сучасна історіографія країн Тропічної Африки»

Місце захисту:

Інститут сходознавства АН СРСР, м. Москва

Рік захисту:

1985 р.

Дисертації, які були захищені під керівництвом ученого:

1. Амадор Сьерра Конрадо. Подъем революционного движения на Кубе в 30-е годы (ХДУ, 1987 р.)
2. Катато Мазен Ибрагим. Политика Великобритании в Палестине между двумя мировыми войнами (ДДУ, 1992 р.)
3. Горлянський С. П. Профспілковий рух у Великобританії (ЗДУ, 1997 р.)

4. Завгородній В. В. Еволюція зовнішньополітичного курсу США в 1944-1948 рр. (ДДУ, 1997 р.)
5. Чернікова І. В. Історична еволюція багаїзму (ДНУ, 2001 р.)
6. Поляков В. Є. Історична топоніміка міста Сімферополя (ДНУ, 2004 р.)
7. Сайдаметов Е. Х. Рух солідарності кримськотатарської діаспори в США з боротьбою співвітчизників за повернення з департації (ОНУ, 2007 р.)

Навчальна діяльність (списки дисциплін, лекційні курси):

Загальні курси

- нової історії країн Європи та Америки
- методології історичної науки,
- вступ до спеціальності, історії дипломатії, міжнародних відносин на Близькому та Середньому Сході;

Спеціальні курси

- джерелознавства історії нового та новітнього часу
- усної історії: теорії та практики, історіографії історії Африки, історії міжнародних організацій, методології та методики опрацювання історичних джерел

Наукові праці (з 2000 р.):

Монографії та навчальні посібники

2000

Международные организации : история и современность / Д. П. Урсу. – Симферополь : РИО ТЭИ, 2000. – 231 с.

Профессора Таврического национального университета им. В. И. Вернадского, 1918-2000 / Д. П. Урсу. – К. : Лыбидь, 2000. – 150 с.

2004

Бекир Чобан-заде : жизнь, судьба, эпоха / Д. П. Урсу. – Симферополь : Крычпедгиз, 2004. – 276 с.

2005

Професори Таврійського університету, 1918-1941 : біогр. нариси / Д. П. Урсу. – Сімферополь : ДіАйПі, 2005. – 108 с.

2006

Факультет : воспоминания, разыскания, размышления / Д. П. Урсу. – Одесса : Optimum, 2006. – 305 с.

2010

Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу : колективна монографія / за ред. І. П. Бондаренка. – Київ : Вид. дім Д. Бурого, 2010. – 472 с.

2013

Бекир Чобан-Заде. Жизнь. Судьба. Эпоха / Д. П. Урсу. – 2-е изд. – Симферополь : Крымучпедгиз, 2013. – 275 с. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/4768>

2014

Одесса в европейском научном и культурном пространстве (XIX-XX вв.) : документальные очерки / Д. П. Урсу. – Одесса : Апрель, 2014. – 271 с.

Рецензії

2000

Ценный труд по библиографии украинского востоковедения / Д. П. Урсу // Востоковед. сб. – 2000. – № 4. – С. 189-1941. – Рец. на кн. : Кочубей Ю. М. Україна і Схід. Культурні взаємозв'язки України з народами Близького і середнього Сходу : підручний бібліогр. покажч. / Ю. М. Кочубей. – Київ, 1998. – 227 с.

2003

[Рецензия] / Д. П. Урсу // Український історичний журнал. – 2003. – № 2. – С. 137-139. – Рец. на кн. : Матяш І. Особа в українській архівістиці : біографічні нариси / І. Матяш. – Київ, 2001. – 226 с.

2009

[Рецензия] / Д. П. Урсу // Краєзнавство. – 2009. – № 1/2. – С. 236-238. – Рец. на кн. : Непомнящий А. А. Подвижники крымоведения. Т. 2 : Ταυρικά orientalia / А. А. Непомнящий. – Симферополь, 2008. – 600 с. – (Биобиблиография крымоведения ; вып. 12).

[Рецензия] / Д. П. Урсу // Ab Imperio. – Казань, 2009. – № 1. – С. 429-439. –
Рец. на кн. : Retours d'URSS : Les prisonniers de guerre et les internés français
dans les archives sovietiques. – Paris, 2001. – 428 p.

2012

Апология отрицания или поиски истины (рец. на моногр. : Левченко В. В.
Історія Одеського інститут народної освіти (1920-1930 рр.) : позитивний
досвід невдалого експерименту. - Одеса, 2010. - 428 с.) / Д. П. Урсу // Юго-
Запад. Одессика. – 2012. – Вып.13. – С. 273-277.

Статті:

2000

Видатний зоолог і мандрівник / Д. П. Урсу // Кримська світлиця. – 2000. –
17 берез.

Визначний економіст і статистик / Д. П. Урсу // Кримська світлиця. – 2000. –
5 трав.

Визначний математик, організатор вищої школи / Д. П. Урсу // Кримська
світлиця. – 2000. – 26 трав., 2 черв.

Географ-енциклопедист і громадський діяч / Д. П. Урсу // Кримська світлиця.
– 2000. – 6 січ.

Дослідник слов'янських мов / Д. П. Урсу // Кримська світлиця. – 2000. – 7
квіт.

Культурне відродження кримських татар в 20-і роки / Д. П. Урсу // Хроніка-
2000 : укр.. культ. альм. – Київ, 2000. – Вип. 34. – С. 267-273.

Новые архивные материалы по истории востоковедения в Крыму / Д. П. Урсу
// Востоковедческий сборник. – 2000. – № 4. – С. 3-19.

Перші ректори / Д. П. Урсу // Кримська світлиця. – 2000. – 28 січ.

Ректор Бекіров / Д. П. Урсу // Кримська світлиця. – 2000. – 4 лют.

Ученые степени вчера и сегодня / Д. П. Урсу // Ученые записки Таврического
экологического института. – 2000. – Вып. 2. – С. 455-470.

2001

Аблямітова Зоре / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – Т. 1. – С. 31.

Азізов Якуб / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 217.

Айвазов Асан Сабрі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 230.

Акчокракли Осман / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 341-342.

Александрович Рамазан / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 360.

Ардашев П. М. / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 635.

Асанов Алі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 738.

Асанов Емірсеїт / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 738-739.

Великий терор в Криму : трагедия народа, трагедия культуры / Д. П. Урсу // Репрессированное поколение крымскотатарских общественно-политических деятелей, подвижников науки и культуры. – Симферополь, 2001. – С. 5-22.

Кримська (Східна) війна / Д. П. Урсу // Тарас Шевченко і Крим : енциклопед. довід. – Сімферополь : Таврія, 2001. – С. 137-138.

Методологічні принципи українознавства / Д. П. Урсу // Ученые записки Симферопольского государственного университета. – 2001. – Т. 14, №1. – С. 68-73.

Синявський Антін / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2001. – С. 233.

2002

1920-1930-джы сенелери Кырым маариф реберлери орысюнен чёкюч арасында = Керівники освіти Криму між молотом і ковадлом в 1920-1930-х роках / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2002. – № 2. – С. 18-21.

Архивные поиски крымского француза, героя Мадагаскара / Д. П. Урсу // Ученые записки Таврического национального университета. – 2002. – Т. 15, №1. – С. 65-70.

Востоковед проф. В. И. Филоненко : жизнь и труды / Д. П. Урсу // Востоковедческий сборник. – 2002. – № 5. – С. 4-28.

Годы возмужания Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2002. – 20, 27 сент., 4 окт.

Годы ученичества Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2002. – 11 мая.

Крымские годы жизни Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Библиотечное дело и краеведение. – 2002. – № 4. – С. 77- 92.

Къырымдыки бую террор : халкънынъ фадннасы, медениетнинъ фадннасы = Великий терор в Криму : трагедія народу, трагедія культури / Д. П. Урсу // Янїи дюнья. – 2002. – 2 нояб.

Студенческие годы Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Библиотечное дело и краеведение. – 2002. – Вып. 3. – С. 155-173.

Як припинити «громадянську війну» / Д. П. Урсу // День. – Київ, 2002. – 10 жовт.

2003

«Птицы смерти в зените стоят» / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 18, 25 апр.

Байбуртли Ягья Наджі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2003. – Т. 2. – С. 95.

Байкіна Сара / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2003. – С. 100.

Балич Усеїн Велі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2003. – С. 165.

Батирмурзаєв Абдул-Гаміт / Д.П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2003. – С. 303.

Бекир Чобан-заденинь маариф саасындаки фаалиети = Діяльність Бекіра Чобан-заде як організатора освіти / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2003. – № 3. – С. 28-34.

Бекіров Мустафа / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2003. – С. 435.

История и литература, история литературы / Д. П. Урсу // Серебряный век : диалог культур : сб. науч. ст. памяти проф. С. П. Ильёва. – Одесса, 2003. – С. 14-27.

Международное признание профессора Б. Чобан-заде / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 21 нояб.

Охота на человека / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 14, 21 марта.

Педагогическая и научная деятельность Б. Чобан-заде в Баку / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 7 февр.

Профессор Бекир Чобан-заденинь джиан севиесинде танылувы = Міжнародна слава професора Бекара Чабан-заде / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2003. – С. 35-39.

Ученики и соратники И. Гаспринского / Д.П. Урсу // Исмаил-бей Гаспринский – великий сын крымскотатарского народа : материалы междунар. конф. – Симферополь, 2003. – С. 36-38.

Чтоб знали и любили родной язык / Д. П. Урсу // Крымская панорама. – 2003. – 12 марта.

2004

Боданінський Алі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2004. – Т. 3. – С. 113.

Боданінський Усеїн / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2004. – С. 113.

Боспорський університет / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2004. – С. 385.

Крымский француз, герой Мадагаскара / Д. П. Урсу // Французы в Крыму. – Симферополь, 2004. – С. 122-127.

Летопись эпохи возрождения / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2004. – 26 нояб.

Лицей в Галатасарае : вчера и сегодня / Д. П. Урсу // Полуостров. – 2004. – 12 марта.

Международное признание профессора Б. Чобан-заде / Д. П. Урсу // Востокведческий сборник. – 2004. – Вып. 6. – С. 8-9.

Милий тиль ве медениет имаеджиси = Захисник рідної мови і культури / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2004. – № 1 (5). – С. 21-26.

2005

Жизнь и смерть поэта / Д. П. Урсу // Ляtif-заде А. Хаял-омюр : Шинклер, поэмалар, макъалелер / А. Ляtif-заде. – Акъмесджит, 2005. – С. 16-19.

Международное признание / Д. П. Урсу // Эхо веков. – Казань, 2005. – № 2. – С. 110-116.

Bekir Coban-zade : Hayati. Taqdiri.Zamani / Д. П. Урсу. – 2005. – 18 марта, 22 апр.

2006

Бекир Чобан-заде в борьбе за новый тюркский алфавит / Д. П. Урсу [и др.] / Tükologiya Özal Buraxilis. – 2006. – С. 40-48.

Первый Тюркологический съезд в судьбе Б. Чобан-заде / Д. П. Урсу [и др.] / Tükologiya Özal Buraxilis. – 2006. – С. 49-59.

2007

Гвіана / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7. – С. 385.

Деревицький / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7. – С. 412.

Джемалєідов / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7. – С. 517.

Джетере Нуріє / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7. – С. 522.

Джетере Сервер / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7. – С. 522.

Джібуті / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7. – С. 385.

История наоборот / Д. П. Урсу // Одесский вестник. – 2007. – 13 окт. (№ 222-223). – С. 10.

Рыцарь науки о литературе : профессор С. П. Ильев в переписке с друзьями / Д. П. Урсу // Серебряный век : диалог культур : сб. науч. ст. – Одеса : Астропринт, 2007. – С. 6-14.

2008

Відродження історичного факультету ОДУ, 1934-1941 рр. / Д. П. Урсу [та ін.] // Записки історичного факультету. – Одеса, 2008. – Вип. 19. – С. 233-246.

Изучение этногенеза как моральная дилемма / Д. П. Урсу // Калмыков З. А. Татары : общность и различия : заметки о происхождении, языке и литературе. – Симферополь : Аян, 2008. – С. 3-8.

Історія навпаки / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2008. – № 4 (18). – С. 3-5.

Осман Акчокраклы : биография / Д. П. Урсу // Полуостров. – 2008. – 28 нояб.

Перспектива чи ретроспектива? Роздуми про поліпшення викладання історії в школі / Д. П. Урсу // Педагогіка толерантності. – 2008. – № 3 (45). – С. 66-70.

Південний вектор зовнішньої політики Української держави / Д. П. Урсу // Революції в Україні XX-XXI ст. : співзвуччя епох : матеріали 4-ої Міжнар. наук. конф. – Одеса, 2008. – С. 98-99.

Татары : общность и различия / Д. П. Урсу // Полуостров. – 2008. – 19 сент.

Трагедия 17 апреля 1938 года / Д. П. Урсу // Полуостров. – 2008. – 18 апр. ; Авдет. – 2008. – 21 апр.

Университет в Иерусалиме будет великим синтезом Востока и Запада» / Д. П. Урсу // 12-е Запорож. еврейские чтения. – Запорожье, 2008. – С. 9-35.

Recherches d'archive sur en Francais de Crimée, héros de Madagascar / D. P. Ursu // Les Francais en Crimée. – Simferopol, 2008. – P. 78-86.

2009

Голосование в краевом совете : судьба одного из воздержавшихся / Д. П. Урсу // BiblioPolis. – 2009. – № 3. – С. 86-91.

Доніч Сергій Володимирович (1900-1958) / Д. П. Урсу, В. В. Левченко // Одеські історики : енциклопед. вид. Т. 1. – Одеса, 2009. – С. 130-133.

Желтый флаг над Одессой / Д. П. Урсу // Дерибасовская-Ришельевская : Одесский альманах. – 2009. – №42. – С. 71-93.

Клаузер Йосип Львович (Йосиф Гедалія) (1874-1958) / Д. П. Урсу // Одеські історики : енциклопед. вид. Т. 1 : початок ХІХ - середина ХХ ст. – Одеса, 2009. – С. 162-164.

Коцейовський Олександр Леопольдович (1887-1919) / Д. П. Урсу, О. Є. Музичко // Одеські історики : енциклопед. вид. Т. 1: початок ХІХ - середина ХХ ст. – Одеса, 2009. – С. 184-186.

Одеса як аванпост світової революції / Д. П. Урсу // Революції в Україні : співзвуччя епох : матеріали 5-ої Всеукр. наук. конф. – Одеса, 2009. – С. 88-90.

Одесские годы Йосифа Клаузнера / Д. П. Урсу // Дерибасовская-Ришельевская : одес. альм. – 2009. – № 36. – С. 34-58.

Одесский транзит 1945 года : репатриация французских военнопленных из СССР / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2009. – № 8. – С. 103-118. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/2115>

Одесский транзит 1946 года (репатриация советских граждан из Франции) / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2009. – № 9. – <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/2116>

Особливості науково-дослідної роботи викладачів, аспірантів і студентів історичного факультету Одеського державного університету в 1934 - 1941 роках / Д. П. Урсу, Е. П. Петровський // Записки історичного факультету. – 2009. – Вип. 20. – С. 300-312.

2010

Желтый флаг над Одессой / Д. П. Урсу // Дерибасовская-Ришельевская. – 2010. – Вып. 42. – С. 81-93.

З історії сходознавства на Півдні України / Д. П. Урсу // Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу. – Київ, 2010. – С. 162-177.

З історії сходознавства в Криму / Д. П. Урсу // Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу / за ред. І. Бондаренко. – Київ, 2010. – С. 178-194.

Йосиф Клаузнер / Д. П. Урсу // Они оставили след в истории Одессы : электр. биогр. справ. – Одесса, 2010.

Историография как точная наука. Воспоминания о будущем / Д. П. Урсу // Харківський історіографічний збірник. – Харків, 2010. – Вип. 10. – С. 99-125.

Одесский транзит 1946 года : репатриация советских граждан из Франции / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2010. – Вып. 9. – С. 93-122.

Ученые Одессы – жертвы идеологических кампаний 1946-1953 гг. / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2010. – Вып. 10. – С. 114-174. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/2117>

An Invincible Weapon / D. P. Ursu // BiblioPolis. – 2010 – № 1 (33). – P. 84-90.

2011

Зарубежная печать о событиях в Одессе летом 1970 года / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2011. – Вып. 11. – С. 146-173.

Кримські татари - випускники Новоросійського (Одеського) університету та їх доля / Д. П. Урсу, Т. С. Вінцовський // Краєзнавство:науковий журнал. – 2011. – № 4. – С. 17-25.

Профессор К. Д. Петряев в Одесском университете / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика. – 2011. – Вып. 12. – С. 287-302.

2012

Генетика в Одессе: сто лет борьбы, побед и поражений / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика. – 2012. – Вып. 14. – С. 210-257. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/2589>

Крымскотатарская диаспора Добруджи в османский период : 1428-1878 гг. / Д. П. Урсу, Э. Сейдаметов // Традиційна культура діаспори: збірка наукових праць міжнародної наукової конференції «Одеські етнографічні читання». – Одеса, 2012. – С. 429-441.

Моральный авторитет / Д. П. Урсу // *Libra* : збірка наукових праць кафедри історії стародавнього світу та середніх віків. – 2012. – Вип. 2. – С. 38-43. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/7120>

2013

Генетика в Одессе: возрождение науки (1965-1991) / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика. – 2013. – Вып. 15. – С. 126-169.

Річниця науковця / Д. П. Урсу // Записки історичного факультету. – 2013. – Вип. 24. – С. 190-193. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/6292>

Эминеску в Одессе. Год 1885 / Д. П. Урсу // *Biblio Polis*, журнал муниципальной библиотеки им. Б. П. Хашдеу. – 2013. – Вып. 48; №2. – С. 104-122. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/4807>

Эминеску в Одессе. Год 1885 / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика. – 2013. – Вып. 16. – С. 203-235.

Участь у національних, міжнародних організаціях, асоціаціях:

- Член Наукової ради АН СРСР з проблем Африки (з 1977 р.),
- член Російської асоціації усної історії,
- віце-президент Українського біографічного товариства,
- член Спеціалізованих рад при Інституті сходознавства НАН України та Запорізькому університеті
- член НТШ ім. Т. Шевченка

Участь у національних, міжнародних заходах:

- XV Міжнародний конгрес історичних наук (Бухарест),
- Міжнародний семінар африканістів (Братислава),
- конференція ЮНЕСКО (Париж),
- семінар Україна-НАТО (Брюссель) та ін.